

GOUEL SANT BARTHELEMY AR CHASS.

KIMMIAD

VAR AR SORT A RESERV DEZO LEZEN AN DAOU A VIZ MAE 1853.

Var ton : Noël, Noël, da Nedelec.

Moriturî te salutant..... CANET.

E Landerne, var bord richer Dourdoun,
Enemp rentas an oll'chass breton :
Chass couchant, chass red, hæc ar vastardet,
Tout e oaïnt eno eun nosvez assemblet.

A neuze souden,
Toud ar vanden,
Peb hini en e don
A gommanças e zôn.

— *Ar C'hy Malakoff, Presidant ar C'honseïll.* —

Neuze Malokoff, ky desket 'vit ar foariou,
A lavaras : Va mignounet, sec'hit ho taëlou,
Deuit-ta kentoc'h, deuit-ta ractal,
Da exposi ho clemou d'frag an Tribunal.

A marteze
E c'helfomp goudese,
Dious hor bourrevien,
Terri al lezen.

— *Ar Presidant evitan e-hunan.* —

Mar plij ganoc'h, da guenta e koumançan :
Gounit a rean bara da eur paour kes comedian ;
A gouëlit, camaradet, ha cruella dên !
Dija en d'eus preparet va e'horden.

Me gred ember,
E teuio an amser
Mar vo gant va croc'hen
Great domp mæstr eur chupen.

— *Ky ar Paour.* —

Evidon-me a zo cals glac'haret,
Va mæstr zo paour, da piou er lavaret ?
Pemp lûr evitan a zo eun tensor,
Hac ouспен-zo ne gar ket cals an henor.

Rac-ze ta el len,
E rign lamp-pen ;
Perac tempesti,
Eur mæn a dle va lestri.

— *Ar Mastin, Ky gard.* —

Ato prisounier, ê founç va barriken,
Petra glask-tà dious-ime al lezen ?
Evit eun tam bara louët, sclapet em scudel,
Da nôz, da vintin gant eun domistik cruel.

Siouas ! evit da boan,
Kea ta paour kes loan,
Kea, ia, d'al len,
Da zrailla da gorden.

— *Ky barbet eur Porcherez.* —

Ky ar muia caret gant eur porcherez coz,
E m'eus betec vreman, beb deis a beb nôz,
Passeet va dechou, gant gloar hac henor,
Azezet, var va ven-a-dreo, e toulic an ôr.

Mes allas ! al lezen
A fell dezi va c'hroc'hen,
Adieu ta d'ar c'houignou,
Ha dan oll lipousachou.

— *Bichon ar Vigodes.* —

Ato leun a spount mar teufe Katel,
Doc'h an instruction gant eur goler zantel,
En e dourn gant-i eun disciplin,
D'ober eun act a gontrition var va c'heïn.

Dek lûr da eur vigodes !!!....
Goërzet vo kentoc'h va robes,
A gant an arc'hant,
D'an Ilis vo græt eur presant.

— *Carlin eur Plac'h munden.* —

Tout ar c'hontroll ê ty va mæstrez,
Ato ar joa, ato ar plijadurez ;
A pa deu Yan da gana canticou spirituel,
E c'houzon chalpal, a dioual e vantel.

Gant va laouënediguez
E kichen va mæstrez,
Me gred eus al lezen
Preservi va c'hroc'hen.

— *Ky ar Zoudardet.* —

Compagnoun fidel da eur zoudard coz,
Ato, betec vremen, beb deis a beb nôz;
Gouëlet em eus ar Spaign hac an Turki,
Sebastopol, an Allmaign, an Itali.

Cridi ne ran ket,
E ven c'hoas casset,
Me l eur soudard coz,
Da velet Rouantelez ar C'hoz.

— *Ar C'hy couchant hac ar C'hy red.* —

Da vonet d'eus ar beure da glask ar c'had
Ato e vezomp diskuiz, ato a galon vad,
Da lekat or poan evit caout d'a n doll
Eun dra da blijout, a caret gant an oll.

Mar bezomp crouguet,
E c'hellomp lavaret :
Gant caol a gant piz
E vezint buan skuiz.

— *Ky eur C'hlasker dall.* —

Dare gant an ñaon e c'heuillan an dall,
Toll da vôr, da zouar, leach aman, leac'h all;
Var an treujou alaouret, græt gant an Aoutrou,
Da enemp zifen dious ar goal amzeriou.

M'ar bezan lac'het
Gant piou vo cunduet ?
Piou d'ioe'h ar maleuriou
A zifenko e zevesiou ?

— *Ar C'hy vagabound.* —

Potret, aman necesser tout enemp pretendoc'h,
Evit d'ar maro echappi gouël a gouëlloc'h;
Ky ep ty na goz, ne m'eus evit ordinal
Nemet restajou, eskern, traouachou fal.

Ato var an douar,
Dispount a diglac'har,
Paour kes peurien !
C'houi a baëo ar skoden.

— *Ar C'hy Presidant o resumi.* —

Dre al lezen-man, kontroll d'or madou,
E n'emp gavo en hon touëz cals a valeuriou;
Guelet a ran sclear, mar karomp-ni an dën,
An dën, de drô, n'or c'haro cals birviken.

Gant e gapriçou,
Muioc'h evit or viçou,
E teu d'oc'h e c'hardien
Da starda ar scoden !

— *Ar memes President. — Reflexionou philosophik. —*

Ia ! an interest a zo re garet gant an dên ,
Da envô payen gant aon dioc'h e groc'hen ;
Demeus or raç e stagas Astré (1)
E guiz ma cause deomp en e Cod neve.

D'an traon disken ,
Ky ! te a da lezen ,
Evit comañç
Guen'omp-ni an danç.

- *Ar memes hini e tiskuez e zent hac o sevel bleo e queñ. -*

— CONCLUSION. —

Silaouit tout a prestit oc'h attention ,
Guervel a ran a c'hanoc'h d'an insurrection ,
Rac ne ma ket an amser evel gouëchal ,
Ma renke d'an dên soubli peb aneval.

Pa n'eus declaret brezel ,
Criomp-ta a vouëz huel ;
Savomp ractal pavillon ,
Hac ê Breiz greomp revolution.

— *Here are the signes of ou rebellion. —*

Araok en emp separi, a d'an huella mouëchou, e z'eus votet :

- Teir yudaden evit ar President.
- Teir c'hrougnaden evit an Dên.

— *Ar C'honseill enem separ. —*

Ar Secretour general, Commis-Greffour,

Sinet : EUR C'HY A GALITE.

Par ampliation :

LE HIR,

Soldat au 91me de ligne.

Propriété de l'Éditeur :

J. HASLÉ.

(1) L'Étoile ou Constellation du Grand Chien.

CANAOUEN NEVEZ

VAR AN

HENT-OUARN.

Var an tòn gallec : { *Tu veux danser, tu danseras.*
Foi de Français, papa Nicolas.

Habitantet a Leon haec a Kerne,
 Tostaît da glevet eur ganaouen neve;
 Digorit mad tout o tiou skouarn,
 Mont a ran da cauzeal deoc'h eus an Hent-Ouarn,
 A nevez zo enemp gavet ê Breiz
 Da lakat henni keraouëz aleiz.

Araog commans deoc'h diseriva
 Ar machin infernal arruet er vrô-mâ,
 Digasset deomp-ni evit or sclerijen,
 (Me gav gouëll lavaret evit or pinijen,)
 O pedan tout a guir galon,
 Da bresta din oc'h attention.

An Hent-Ouarn, va mignounet ker,
 Neket bet ato a beb amzer,
 N'eus ket, me gred, a tregont vloas,
 E Franç ne oa ket anavezet c'hoas;
 Hac en eun histor benac e m'eus lennet
 E oamp anezan dleour d'ar Zaozonnet.

A beb amser ar Zaozonnet
 A d'eus sec'het o fri d'ar Gallaouet;
 Ar Gal mar de prout da berlant,
 Da ober ne ket re vuan;
 Ar Zaos a glask profit da guenta
 D'eus ar pez a inventer er vrô-mâ.

Mes loskomp a gostez an histor,
Hac hon amezien a du-all d'ar môr,
Evit examina è coustianç
Mar tleomp en Hent-Ouarn caout fisianç,
Mar de digasset deomp evit or mad,
A profitabl d'an oll ervez ho stad.

Declari a ran var va henor,
Ar c'honvers gantan en dô muioc'h a zigor
A tout an oll vare'hadourien,
Kercouls ar païsant evel ar voure'hichen,
En e zer a c'hello creski o madou
A lakat easoc'h urz en ho afferiou.

Mes d'ar paour kès labourer
Ne rañ ket ar peb gouëlla d'eus e affer;
Rac mar deo cresket al labouriqu,
Ne ket cals hirroc'h paët an deïou,
Hac ar pez a paër gouëchal pemp gouennec,
Do c'haout breman e lakeoc'h dec.

Embarki a ra a beb seurt traouachou,
Saout, kezek, ed, frouëz a viou;
A d'ar marc'hat pa ielloc'h gant o kar,
Kassit, o marc'hadourez var eün d'ar gar;
Hac en distrô e c'helloc'h c'hoas lavaret
E po da potr ar guir he fri sec'het.

Hac a baoue mar ze deut ar Barisianet
Da veza re lipouç var ar pesket
Ar pesk a zo eun neubeut exkis
Gantan a iello da glask e bar da Paris,
Hac eno beo-buezec è baillou
E ze ato fresk evit an Aoutrou.

An negocianet, ar varchadourien ed,
Ar prener saout, ar c'hlasker ronceed,
A c'hello breman gant confianç
D'ingualli o marc'hadourez è pevar corn Franc
A memes c'hoas, mar deo o faltazi,
E c'hellint o c'has da found ar Russi.

Mes petra lavaro potret an Arvôr,
An armatourien, an dud a vôr,
Ar charretourien hac ar postillounet;
Da bere en d'eus o divrac'h troc'het?
Cridi-ran e scrabinfont o diou scouarn,
A meuli gleont neubeut an Hent-Ouarn.

Rac-ze-ta e velan sclær-mad ,
Ar paour ne rei nemet paourat ;
Ar pinvidic dre graç an Hent-Ouarn ,
A ramasso an oll danvez e tre zaouarn ;
A ni , e trezomp peaurien ,
A baëo c'hoas ar scoden .

Cetu ar pen kenta d'eus va histor ,
Peleac'h skei bremân evit caout digor ?
Examinet or beus question an arc'hant ,
Gouëlomp , ia brema , hini an agrement
A brocuro deomp evit voyaji ,
Pa blijo d'or bourz a d'or faltazi .

Doc'h ar c'hoste ma lavarfet a c'hellan :
Gantàn sur e vo didronet ar charaban ,
Rac ouspen ma ia cals buannoc'h ,
E zeo c'hoas an anter distrounsoc'h ;
Azetet oc'h è guis è goask o toll ,
Ra vezo-ta meulet gant an oll !

Mes m'ar n'euz ar maler da ziraila ,
Pe eun all dont a ben dezà ;
Mar bezont o daou var ar memes linen ,
Jesus , va Doue , pebez alumen !
An eil wagon gant e bèn flastret ,
A c'houi , ... è pelec'h e vezoc'h sclapet ? . . . .

Ar marc'h dù a zo capricius ,
Kercouls lavaret memes vicius ,
Great eo gant viltaneou an ifern ,
A me gred e mâ an diaoul en e eskern ,
Rac-ze ta ma ne maoc'h ket var o tu
Ne n'em fiziit ket re er marc'h dù .

Mar peus c'hoant embarki eus ar leuré ,
Examinet mad da guenta o toare ;
Hac ar rederes mar o peus ,
Choumit er gear pe o pezo keus ;
Nemet c'hôant o pefe da losker clemou ,
A disken en oll stationou .

Hac è creiz ma vezoc'h ec'h ober , ...
Mar teu d'enemp lakat en coler ;
Ractal e commanço da gournichall ,
Da losket moguet a da dufall ,
Prest a prout evel an tan e partio ,
Bonsoir , ... gortozit , ... pe kit en drô .

Ebars c'hoas ne ket brao cousket ,
Rac aon pa deuc'h da vea divunet ,
E teufe deoc'h caout an dischanç
Da veza rentet pell dious o temeuranç ;
Hac o yalc'h neuze m'ar de goullou ,
E riskoc'h kals da gouskat en enchou.

C'hoas a me da lavaret meur a dra ,
Mes aon a m'eus d'ho skuisa ;
Ar c'honseil diveza a roan d'ar fumerien ,
Kercouls d'ar zoudard 'vel d'ar voure'hichen :
Fumi e bars zo , ia , difennet ,
Gant aoun da zisplijout d'ar merc'hed.

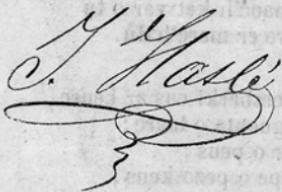
An hini an d'eus ar zoun-mâ gret ,
A zo bepret bas a speret ,
Eur Zoudard en devoa re amzer ,
Claon var e vele en hospital Quemper
Ne c'hortos nemert caout diou-askel Icar
Evit ober concuranç da Nadar.

— FIN. —

LE HIR,

Soldat au 91me de ligne.

Propriété de l'Éditeur :

Moulet à Montroulez, à ty J^s HASLÉ, Imprimer ha Levreur,
ru a Aiguillon, 8,
ê pelec'h e caver bep seurt levriou gallec ha brezouneec, evit an offiçou
hac evit ar scolioù: canticoù evit ar retrejou hac ar missionou :
imachou, chapeledou, medalennou, paper, liou, plun,
— etc., etc., etc. —